

Federico Suárez

Maria van Nazareth

Arco Reeks 37

INHOUD

Inleiding.....	7
1. De aankondiging aan Maria	9
Het gebeuren en zijn betekenis.....	9
Gods plan.....	19
De boodschap.....	26
De ontvangst van de boodschap	34
Het antwoord	49
De zin van het leven.....	62
2. Maria bezoekt haar nicht Elisabeth.....	69
De geest van communicatie	69
De kwaliteit van het werktuig	78
Het primaat van het geloof	87
Nederigheid en volgzzaamheid	101
3. De opdracht in de tempel.....	118
Het gedrag van Jezus	118
De twee bestaansniveaus.....	125
Het vierde gebod	131
De roeping tot het huwelijk en de taak van de ouders	140

4. Het verborgen leven van Maria.....	154
Innerlijk leven.....	154
De geest van armoede	161
Voorgevoel van het kruis.....	169
Bovennatuurlijke visie.....	176
Natuurlijkheid en discretie	182
De waarde van kleine dingen.....	191
5. De bruiloft te Kana	199
Het sociale leven	199
Het gebed van Maria	209
“Doe maar wat Hij u zeggen zal”	216
6. Moeder van smarten	226
Aan de voet van het kruis.....	226
Het offer van haar Zoon.....	236
“Vrouw, ziedaar uw zoon”	244
Onze hoop, oorzaak van onze blijdschap.....	249

INLEIDING

De heilige Maagd Maria is het volmaaktste schepsel dat ooit door God werd geschapen. Zij is zo volmaakt, zo zuiver en eenvoudig van hart, zo verheven en toch zo uiterst nederig, dat men wel van haar moet houden.

Haar verblijf op aarde werd door haar tijdgenoten maar nauwelijks opgemerkt. Zo is het ook met ons eigen leven; er is niets buitengewoons, niets opvallends aan te ontdekken. Maar in de ogen van God was Maria een uniek wezen en haar aandeel in de schepping was onmisbaar. De Vader schonk ons haar, zij gaf ons de Zoon, en ze gaf zichzelf aan de Heilige Geest. Ze laat de harten van haar kinderen sneller kloppen, omdat ze zo'n liefhebbend en warm moederlijk hart heeft.

Maar zoals Maria betekenen ook wij iets in de ogen van God en hebben wij onze rol te spelen in de wereld en zijn wij in zekere zin ook onmisbaar; ook wij zijn uniek.

Wanneer we het leven op aarde van onze Moeder die nu in de hemel is overwegen, zal dit ons kunnen helpen haar voorbeeld na te volgen en te worden wat zij was: de meest toegewijde medewerkster die ooit onder Gods schepselen heeft bestaan. We moeten nooit het feit vergeten dat ons bestaan tot enig doel heeft Gods wil uit te voeren in het vervullen van onze bescheiden rol in de schepping. Daarvoor zijn we geschapen en met de benodigde vaardigheden toegerust.

Over het leven van Maria weten we maar weinig, maar het is werkelijk onnodig er veel meer van af te weten. Vanaf het eerste moment van haar bestaan, vanaf de conceptie, was zij *vol van genade* en daarmee is haar leven zowel uniek als voorbeeldig. Het is waar dat Jezus Christus voor ons hét voorbeeld is, maar

het is even waar dat er geen schepsel is geweest dat Hem zo trouw heeft nagevolgd en zo nauwkeurig het beeld van haar Zoon heeft getoond. En aangezien God ons niet rechtstreeks het Woord wilde schenken, maar dat deed door de tussenkomst van Maria, is dan niet de beste weg tot de navolging van Christus die van de navolging van de heilige Maagd Maria?

1. DE AANKONDIGING AAN MARIA

In de zesde maand werd de engel Gabriël van Godswege gezonden naar een stad in Galilea, Nazareth, tot een maagd die verloofd was met een man die Jozef heette, uit het huis van David; de naam van de maagd was Maria. Hij trad bij haar binnen en sprak: 'Verheug u, Begeenadigde, de Heer is met u.' Zij schrok van dat woord en vroeg zich af, wat die groet toch wel kon betekenen. Maar de engel zei tot haar: 'Vrees niet Maria, want gij hebt genade gevonden bij God. Zie, gij zult zwanger worden en een zoon ter wereld brengen, die gij de naam Jezus moet geven. Hij zal groot zijn en Zoon van de Allerhoogste genoemd worden. God de Heer zal Hem de troon van zijn vader David schenken en Hij zal in eeuwigheid koning zijn over het huis van Jakob en aan zijn koningschap zal nooit een einde komen.' Maria echter sprak tot de engel: 'Hoe zal dit geschieden, daar ik geen gemeenschap heb met een man?' Hierop gaf de engel haar ten antwoord: 'De heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom ook zal wat ter wereld wordt gebracht heilig genoemd worden, Zoon van God. Weet, dat zelfs Elisabeth, uw bloedverwante, in haar ouderdom een zoon heeft ontvangen en, ofschoon zij onvruchtbaar heette, is zij nu in haar zesde maand; want voor God is niets onmogelijk.' Nu zei Maria: 'Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord.' En de engel ging van haar heen (Lc 1,26-38).

Het gebeuren en zijn betekenis

Het tafereel had niet eenvoudiger kunnen zijn en het verhaal niet eenvoudiger verteld. Een maagd, Maria genaamd, was in haar huis in Nazareth. Zij was nog jong, nauwelijks volwassen – de overlevering zegt dat zij veertien tot vijftien jaar oud was – en verloofd met een man die Jozef heette, uit het huis van David.

Op zekere dag – misschien was ze in gebed, zoals schilders en geestelijke schrijvers haar zo graag uitbeelden – bemerkt zij plotseling dat ze niet alleen is. Een engel is binnengetroden en hij groet haar met zulke vreemde woorden dat Maria voor een ogenblik heel beduusd is. Die woorden komen geheel onverwacht. Haar eerste reactie is dan ook heel natuurlijk. Ze is uit het veld geslagen, maar toch niet zo ontsteld dat ze haar tegenwoordigheid van geest verliest. Integendeel, ze begint na te denken over wat deze woorden van lof en eer, speciaal tot haar gesproken door de engel, toch wel kunnen betekenen. Wat kan de uitleg zijn van dit gebeuren?

Gabriël, de engel, haast zich haar gerust te stellen door haar het geheim te openbaren: zij zal zwanger worden en een zoon ter wereld brengen die zij Jezus moet noemen. Deze zoon zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God zal Hem de troon van David geven, zodat Hij voor eeuwig zal regeren over het huis van Jakob, en aan zijn rijk zal geen einde komen.

Maria was, zoals alle Israëlieten van haar tijd, heel vertrouwd met de Heilige Schrift. Vanaf haar prilste jeugd was zij, volgens joodse gewoonte, onderwezen in de openbaring en zij kende de wonderlijke geschiedenis van haar volk, het uitverkoren volk, met alles wat dat inhield. Zij wist dat de profetieën vervuld zouden worden met de komst van een verlosser, die het volk Israël zou verlossen van zijn zonden. Zowel het idee van een messias als de passages in de Schrift en al de messiaanse profetieën en teksten die over hem spraken, waren haar allemaal heel vertrouwd. De woorden van de engel klonken haar toe als een profetie. En niet alleen vanwege de woorden die gebruikt werden maar vooral door haar buitengewone innerlijke gevoeligheid voor de ingevingen van God, begon ze duidelijk in te zien dat Gabriël gekomen was om haar Gods plan te onthullen: ze zou de Moeder worden van de Messias, de Verlosser. Zij zou die

maagd zijn over wie de profeet Jesaja gesproken had (Js 7,14), die maagd die een zoon zou baren, Immanuel, dat wil zeggen: *God met ons*. Maar hoe zou dit plaatshebben?

Dat was juist de vraag, de enige vraag die de engel Gabriël in haar opriep. Het nieuws van de engel is al begrepen en is volkomen duidelijk. Daar is geen ruimte voor twijfel of verwarring. Maar zij is maagd en wat nog belangrijker is, als kind heeft zij haar maagdelijkheid aan God opgedragen en zich zo totaal aan God toegewijd. Als een maagd een kind moet ontvangen – en zij is die Maagd – hoe moet dat dan gebeuren, “daar ik geen gemeenschap heb met een man?”

We mogen Maria's vraag niet uitleggen als een soort verborgen maar toch vaststaand besluit om haar maagdelijkheid te bewaren ten koste van haar moederschap van de Messias. Het is gewoon niet aan te nemen dat zij ook maar iets zou stellen boven Gods wil, boven Gods plan met haar, zelfs al was het iets van zo'n grote waarde en zo aangenaam aan God als haar maagdelijkheid. Als zij haar maagdelijkheid boven alles zou hebben gesteld, zou zij haar eigen wil opgezet hebben tegen de uitdrukkelijke wil van God. Dat zou een zonde van hoogmoed geweest zijn en dat is onmogelijk, omdat zij “vol van genade” was.

Haar bewering “Ik heb geen gemeenschap met een man” was haar manier om aan de engel duidelijk te maken dat zij zich geheel aan God had toegewijd. Deze toewijding van haarzelf aan God kwam niet voort uit een of andere gril, maar uit een ingeving van de Heilige Geest, van God zelf. Maar nu vertelde God haar door zijn engel dat zij moeder zou worden. Hoe kon dit gebeuren? Zij maakte zich geen zorgen over de ogenschijnlijke tegenspraak tussen de twee tekenen van God. Ze wist dat God zichzelf niet kon tegenspreken. Maar ze maakte zich zorgen omdat ze niet precies wist welke rol zij moest spelen en wat zij verondersteld werd te doen. Ze vroeg alleen maar om ophelde-

ring, want om ten volle deel te nemen in Gods plan moest zij weten wat zij te doen had. Ze vroeg duidelijkheid omtrent de rol die zij moest spelen.

Dan legt de engel haar nogmaals uit dat het niet het werk van een mens zal zijn, maar van God zelf, want de Heilige Geest zal haar overschaduw en haar doen ontvangen. Daarom zal haar zoon de Zoon van God genoemd worden; van God en van haar.

Hierna was er in feite geen uitleg meer nodig. Maar dit alles klonk zo overweldigend en zo boven alle menselijk begrip, dat Gabriël haar een teken gaf: haar nicht Elisabeth, een oude en onvruchtbare vrouw, had ontvangen en was in haar zesde maand, want niets is onmogelijk voor God. Niets is onmogelijk, zelfs niet dat een maagd moeder wordt zonder haar maagdelijkheid te verliezen, en zelfs niet dat God Vader, Zoon en Bruidgom kan zijn.

Maria geeft onmiddellijk haar antwoord: *fiat*, uw wil geschiede. Ze vraagt geen bedenktijd. Ze heeft niet de minste twijfel of aarzeling. Zij begrijpt terstond uit de boodschap van de engel wat God van haar verlangt. Ze stelt alleen een vraag, een heel verstandige, om nauwkeurig te weten, niet wat God van haar verlangt want dat weet ze al, maar hoe Gods wil volbracht moet worden. En zo gauw zij dit begrijpt geeft zij zichzelf geheel over aan de wil van haar Schepper.

En onmiddellijk werd het Woord vlees. De Zoon van God, de tweede Persoon van de heilige Drie-eenheid, werd ontvangen in de maagdelijke schoot van Maria. En deze meest verbijsterende en wonderlijkste gebeurtenis in het heelal sinds het begin van de wereld en de schepping van de aarde uit het niet, had plaats in de grootste eenvoud en algehele afzondering, zonder enig vertoon, tamtam of publiciteit, zonder dat iemand er weet van had.

Als we de feiten in het licht van dit enkele gebeuren dat zo vluchtig plaatshad in een simpel huisje in Nazareth, allemaal tezamen beschouwen, ontdekken we allereerst dat voor Maria

deze gebeurtenis van beslissend belang is. Tot dan toe had ze een rustig en verborgen leven geleid. En plotseling plaatst deze buitengewone gebeurtenis – die dus buiten het gewone valt – haar in het volle licht. Dit plotselinge moment van verlichting werd het hoogtepunt in haar leven, het moment waarop zij zich plotseling bewust werd van de reden van haar bestaan, het waarom van alles.

Door de boodschap van de engel begreep Maria dat zij de moeder zou worden van God. Door de woorden gesproken door de engel op Gods gezag werd zij zich bovendien bewust van het feit dat God haar geschapen had om de moeder te worden van de Messias, de lang verwachte Verlosser. Haar hele leven, het deel dat al achter haar lag en dat wat nu zou beginnen, werd plotseling overstroomd door een zee van licht. De wonderlijke begroeting van Gabriël kreeg nu haar betekenis. Zij wist waarom zij vol van genade was, ja zelfs waarom zij het enige schepsel vol van genade was; en waarom zij altijd zo ontvankelijk was geweest voor de ingevingen van de Heilige Geest en waarom haar die bijzondere gaven gegeven waren. De kleinste bijzonderheden in het patroon van haar bestaan en tegelijkertijd haar bestaan zelf in zijn gehele totaliteit, ontvingen een scherpe omlijsting. Door de woorden van de engel ontving alles de juiste uitleg, meer bovennatuurlijk dan metafysisch.

Het was alsof zij plotseling geplaatst was in het centrum van het heelal, buiten tijd en ruimte. Ze kende Gods plan uit de Heilige Schrift: de schepping van de wereld, de schepping van het leven en de schepping van de mens, de zondeval die voor altijd een einde maakte aan de harmonie in de menselijke natuur, de belofte van een verlosser die die harmonie weer zou herstellen volgens Gods verlossingsplan. De hele geschapen wereld werd gestuwd door hogere krachten naar een geleidelijke verwezenlijking van Gods verlossingsplan. En met de rest van de wereld was ook zij bereid God te eren en te prijzen met de zuiverheid